

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 22. juni 2020

Sak

2019/0744 Kautokeino Ungkarsforening – org.nr. 984 267 185 - klage over vedtak om utestenging fra Grasrotandelen

Til stede: Leder Elisabeth Wittemann, medlem Åse Gustavsen og medlem Ingjald Sørhøy

Sakens bakgrunn

Etter tilsyn fattet Lotteritilsynet vedtak 13. september 2019 om å utestenge Kautokeino Ungkarsforening (klager) fra Grasrotandelen i tre år. Lotteritilsynet begrunnet vedtaket med at det er for nær tilknytning mellom aktiviteten i foreningen og gjenytelser til at aktiviteten kan regnes som frivillig innsats. Og videre at kravet om at virksomheten ikke skal komme en lukket krets til gode, ikke er oppfylt.

Klager påklaget vedtaket 2. oktober 2019. I klagen er det anført at foreningen ikke kun er for en lukket krets, eller at grasrotmidlene kun blir brukt for medlemmene. Klager har vist til foreningens vedtekter, og at de har stått for ulike arrangementer og turer for å hjelpe blant annet lettere psykisk utviklingshemmede personer. Klager opplyser videre at medlemmene har jobbet frivillig for å hjelpe andre i utfordrende situasjoner, herunder tatt flere med på aktiviteter i friluft, gitt gavepenger til menigheter for at barn skal få samiske salmebøker og bibler, og at de også har betalt for leie av det kommunale bassenget slik at barn kan lære seg å svømme. Mange av disse aktivitetene har blitt dekket av medlemmenes egne private midler, og med bruk av eget utstyr.

Klager bestrider ikke at deler av midlene de har mottatt gjennom Grasrotandelen har blitt brukt til arrangementer for medlemmene, men viser til at dette har vært for å motivere til fortsatt frivillig arbeid. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Lotteritilsynet opprettholdt sitt vedtak om utestenging, men reduserte tidsperioden fra tre til to år. Klagen med innstilling 20. desember 2019 er oversendt Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er forskrift om grasrotandel 15. desember 2017 (forskriften), jf. lov om pengespill § 10.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Det følger av forskriften § 3 første ledd at det er vilkår for deltakelse i Grasrotandelen at «enheten er registrert i Frivillighetsregisteret og er ikke-fortjenestebasert og hovedsakelig basert på frivillig innsats».

Frivillig arbeidsinnsats er nærmere angitt slik i § 3 andre ledd:

«Gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis arbeidsinnsats tilfredsstiller ikke kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett tilknytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser».

I § 3 tredje ledd bokstav b oppstilles det unntak fra deltakelse i Grasrotandelen for blant annet enheter som ikke er allmenntilgitt eller enheter der virksomheten kommer en lukket krets til gode.

Det følger av forarbeidene til forskriften at:

«en allmenntilgitt organisasjon i denne ordningen skal forstås som organisasjoner som ivaretar allmenne samfunnsinteresser, og som er tilgjengelig for et bredt spekter av mennesker, og som ikke har en unaturlig begrensning i medlemskapet. Enheter som kun ivaretar interessene til en lukket krets og/eller som arbeider for å sikre egen økonomisk gevinst eller på annen måte arbeider for å dra personlige fordeler på vegne av medlemmene, regnes ikke som allmenntilgitte.» jf. Kongelig resolusjon PRE-2017-12-15-2136 Forskrift om grasrotandelen.

Det følger av forskriften § 9 første ledd bokstav a at Lotteritilsynet kan vedta at en enhet skal miste retten til å delta i Grasrotandelen inntil fem år dersom tilsynet finner at enheten ikke kan godtgjøre at vilkårene i forskriften er oppfylt.

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Kautokeino Ungkarsforening sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak om utestenging fra Grasrotandelen i tre år.

Det fremgår av vedtektene at foreningens formål blant annet er å fremme det sosiale for medlemmer, og å fremme det samiske på en god og verdig måte. Medlemmene skal være gode forbilder for barn og ungdom og skal hjelpe medlemmene under vanskelige forhold. Det er bare single menn over 30 år som kan bli fullverdig medlem, men alle kan være støttemedlem.

Det følger av klagers budsjett for 2018 at det ble regnet med driftsinntekter på til sammen 48 282 kroner, hvorav utbetaling fra Grasrotandelen var på 40 786 kroner, mens medlemskontingent var 1 385 kroner.

Foreningens utgifter har primært vært knyttet til ungekarsfestival, ungekarsjulebord og medlemstur, totalt kroner 21 484. I tillegg har foreningen gitt pengegaver til Kautokeino Bedehus og Kautokeino Menighet på kroner 10 000.

Lotterinemnda legger til grunn at det er medlemmene som har nytt godt av størstedelen av de mottatte grasrotmidlene, og alle foreningens dokumenterte aktiviteter, foruten pengegavene, er konsentrert rundt aktiviteter som kommer medlemmene til gode. Det vises her til vedtektene punkt 6 og budsjettet for 2018 hvor det fremgår at 22 807 kroner har gått til medlemsaktivitetene, 15 440 kroner er overført til 2019, og 10 000 kroner er gitt i pengegaver.

Deltakelse på medlemsarrangement er utøvelse av egen aktivitet som faller utenfor frivillighetsbegrepet i forskriften § 3. Dersom arbeid med å tilrettelegge for et arrangement skal være å anse som frivillig innsats, må aktiviteten arrangeres for andre. Størstedelen av klagers dokumenterte driftsutgifter er knyttet til arrangement som er tiltenkt medlemmene selv.

Klager har vist til at foreningen, utover pengegavene, har betalt for leie av kommunalt basseng for at barn skal kunne lære seg å svømme, samt at de har søkt Kautokeino kommune om svømmetimer for enslige forsørgere og arrangert diverse aktiviteter for barn, ungdom og voksne i tråd med vedtektene. Disse utgiftene er ikke dokumentert.

Lotterinemnda er enig med tilsynet i at det er for nær tilknytning mellom aktiviteten i foreningen og gjenytelser, til at aktiviteten kan regnes som frivillig innsats.

Lotterinemnda mener at medlemsadgangen er begrenset ettersom det bare er single menn over 30 år som kan bli fullverdig medlem. Klagers formål, regler om medlemskap og bruk av grasrotmidlene viser at klagers frivillige innsats er konsentrert rundt aktiviteter som i hovedsak bare kommer medlemmene til gode.

På denne bakgrunn finner nemnda at klagers virksomhet ikke er allmenntilgjengelig, og at virksomheten kommer en lukket krets til gode jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav b.

Nemnda har kommet til at klager ikke oppfyller vilkårene i forskriften § 3, og kan miste retten til å delta i fra Grasrotandelen jf. § 9 første ledd bokstav a. Nemnda er enig med tilsynet i at utestenging i to år er tilstrekkelig.

Konklusjon

Lotteritilsynets vedtak om utestenging skal opprettholdes, men at tidsperioden settes til to år regnet fra tilsynets vedtak 13. september 2019. Nemnda treffer vedtak i tråd med dette.

Vedtak

Lotteritilsynets vedtak om utestenging opprettholdes, men slik at perioden for tap av retten til å delta i Grasrotandelen endres til to år.

Dokumentet er godkjent elektronisk